

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ПЕРЕВАГИ ЕЛЕКТРОННОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПОДАВАННЯ ЗВІТНОСТІ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Податки - це обов'язковий елемент економічної системи держави незалежно від того, яку модель економічного розвитку вона обирає, які політичні сили знаходяться при владі. Відсутність податків паралізує фінансову систему держави в цілому, робить її недієздатною і в кінцевому підсумку - позбавленою будь-якого сенсу.

Сучасний етап податкової системи України можна охарактеризувати як закладання підвалин. Зроблено за невеликий проміжок часу багато. Здійснено перехід до системи формування доходів бюджету на податковій основі, реформована сама ж податкова система шляхом впровадження податків, характерних для країн з розвинутою ринковою економікою, а також відбулось скорочення деяких видів податків. Розроблено і впроваджено законодавство з питань оподаткування, його інструктивне та методичне забезпечення.

Є ряд податків, що відомі у всьому світі, хоча механізм їх справляння платниками до контролюючих органів відрізняється, тобто в кожній країні є свій діючий механізм справляння податків. Хоча інколи зустрічається і щось подібне. До цих податків належать як прямі так і не прямі податки, як збори так і платежі. Якщо взяти проблему вирішення фіскальних завдань то непрямі податки є ефективнішими за прямі. Одним із видів непрямих податків, що є найбільш поширеним, є податок на додану вартість.

Податок на додану вартість - це частина новоствореної вартості на кожному етапі виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг), що надходить до бюджету після їх реалізації. Простіше кажучи, податок на додану вартість є непрямим податком, що сплачує покупець (замовник) при покупці товару, як надбавку до ціни даного товару. При цьому у продавця виникне податкове зобов'язання, а покупець має право на податковий кредит. У цей самий момент виписується податкова накладна, оригінал якої видається тому хто товар купляв, тобто продавцю. Всі зібрані податкові накладні реєструються в реєстрі отриманих та виданих податкових накладних. На основі реєстру заповнюється декларація, яка подається до контролюючих органів.

Спочатку декларація і реєстр подавалися в паперовому вигляді до контролюючих органів, де у віконці прийняття звітності в разі прийняття ставився штамп про отримання із зазначенням дати здачі даного звіту.

Згодом потроху стали використовувати електронну форму здачі звітності, яка полегшила роботу як бухгалтерів, так і податківців. При цьому потрібно встановити будь-яку програму для подання звітності в електронному вигляді, створити обліковий запис підприємства. Для подання звітності в електронному вигляді потрібні електронні підписи директора та головного бухгалтера, а також печатки, що можливо зробити, подавши до податкового органу, до якого звітуємось, відповідні документи. Ці електронні цифрові підписи є абсолютно безкоштовними, але при цьому потрібно вистояти велику чергу при поданні документів. У разі якщо щось буде заповнене не так чи не вистачатиме підписів то документи не приймуть і в такому випадку потрібно буде виправляти недоліки і подавати документи знову, вистоявши чергу. Можливо піти іншим шляхом, зробивши ці підписи в українському центрі сертифікації ключів «Україна», подавши значно простіший пакет документів, але ця послуга не безкоштовна. У цьому центрі зроблять електронні підписи швидко, там нема великої черги, що є перевагами, які економлять час бухгалтера. Не важливо де будуть зроблені ці цифрові підписи, але діятимуть вони протягом одного року, потім потрібно робити нові. Коли вже є у нас створений обліковий запис та маємо електронні ключі, то в обов'язковому порядку ми повинні відправити картку приєднання та договір на ім'я керівника контролюючого органу. Цією дією ми повідомляємо контролюючий орган про те, що ми будемо звітуватися в електронній формі. Через декілька хвилин отримуємо повідомлення про отримання відправлених документів.

Електронна форма звітування з часом стала обов'язковою. При цьому подавалися тільки звіти в електронному вигляді, самі ж податкові накладні могли бути у паперовому, тобто обмінювалися податковими накладними у зручний для двох підприємств спосіб. Позитивність полягає в економії часу прийняття, обробки нашого звіту працівниками контролюючих органів, а для бухгалтера - в економії робочого часу. При поданні звіту через декілька хвилин приходить повідомлення про отримання звіту, згодом отримуємо першу квитанцію про реєстрацію нашого звіту в контролюючому органі або про не реєстрацію з переліком зазначених помилок для виправлення. Через певний час надходить друга квитанція про прийняття нашого звіту.

Цими введеннями контролюючі органи не обмежились і ввели перелік нових змін. Якщо підприємство отримало загальну суму від продажу товарів (виконання робіт, надання послуг) більше

мільйона гривень за останні дванадцять місяців то таке підприємство в обов'язковому порядку повинно зареєструватися в контролюючому органі за своїм місцезнаходженням як платник податку на додану вартість. Щодо електронного адміністрування податку на додану вартість то це забезпечення автоматичного обліку в розрізі платників податку : суми податку, що містяться у податкових накладних зареєстрованих у Єдиному реєстрі податкових накладних; суми податку сплачені платниками при ввезенні товару на митну територію України; суми поповнення та залишку коштів на рахунках в системі електронного адміністрування податку на додану вартість; суми податку на які підприємство має право видати податкові накладні. Також платникам податку автоматично відкривають рахунки в системі електронного адміністрування податку на додану вартість. Для цього центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію податкової та митної політики, надсилає банку, в якому відкриваються рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, реєстр платників, в якому зазначено назву підприємства-платника, код ЄДРПОУ та індивідуальний податковий номер. Банк в якому відкриваються такі рахунки визначається Кабінетом Міністрів України. Визначення суми на яку платник має право відписати податкову накладну визначається шляхом різниці між сумою податку за отриманими податковими накладними зареєстрованими в Єдиному реєстрі податкових накладних з додаванням сум податку при ввезенні товарів на територію України і сумою поповнення грошових коштів з власного рахунку та сумою податку при виписці податкових накладних з додаванням суми заявленої до відшкодування і сумою перевищення податкових зобов'язань зазначених у поданих деклараціях.

Податкові накладні згідно діючого законодавства повинні складатися лише в електронному вигляді, реєструватися в Єдиному реєстрі податкових накладних. Податкова накладна складається на дату виникнення податкового зобов'язання продавця. Платник податку має право зареєструвати податкову накладну в Єдиному реєстрі якщо сума податку на додану вартість не перевищує суму обчисленого податку при адмініструванні.

Недоліками таких нововведень є те, що не всі підприємства мають програмне забезпечення для електронного звітування, для реєстрації податкових накладних, особливо дуже малі підприємства. Також сюди відноситься обмежена кількість подання нових звітних декларацій при виявленні помилок.

Перевагами ж є економія робочого часу бухгалтера та працівників контролюючих органів, спрощеність подання податкових декларацій.